

Zondag: 16 augustus 2009

Kerkelijk jaar: 9e zondag van de Zomer

Soort dienst: Algemeen

Gehouden te: Havelte

Voorganger: ds. Th.J. Veenstra

1^e Schriftlezing: Jesaja 35

2^e Schriftlezing: Marcus 7: 31 - 37

Gemeente van onze Heer,

Een man en zijn dochtertje lopen door de bergen. Plotseling struikelt het meisje en omdat ze een scherpe pijn voelt, roept ze: "aaahhh". Verrast hoort zij een stem vanuit de bergen roepen: "aaahhh". Nieuwsgierig roept het meisje: "Wie ben jij?" Het enige antwoord dat zij terug krijgt is: "Wie ben jij?"

Het meisje wordt boos en roept: "lafaard!", waarop de stem roept: "lafaard!" Dan kijkt ze naar haar vader aan en vraagt wat er gebeurt. Deze antwoordt: "Let maar eens op" en vervolgens roept hij: "Ik bewonder jou." De stem antwoordt: "Ik bewonder jou!" De man roept: "Jij bent lief!" De stem antwoordt: "Jij bent lief!" De vader legt daarop uit: "De mensen noemen dit een echo, maar eigenlijk is het 'het leven'. Het leven geeft je altijd terug wat jij geeft. Het leven is een spiegel van jouw handelingen. Als je meer liefde wil, geef dan meer liefde. Wil je dat mensen begripvol en respectvol met je omgaan? Geef ze dan begrip en respect. Dit gaat op voor alle aspecten van het leven. Wat je geeft wordt weerspiegeld in wat je terugkrijgt van het leven."

Het is een mooi verhaal, als je het zo op het eerste gehoor hoort. 'Wie goed doet, goed ontmoet', en omgekeerd: 'wie wind zaait die zal storm oogsten'. Er zit veel waars in. Zoveel waars dat de wereld van vandaag de dag die idee massaal heeft omarmd. Je ziet het verbeeld in tal van zelfhulpboeken. Titels als 'de kracht van positief denken', of het zeer succesvolle boek 'gelukkig zijn, kun je leren', ze vliegen over de toonbank. Roep vooral uitbundig uit dat je het leven helemaal ziet zitten en het zal als een echo naar je terugkomen. Althans zo denken velen. Er is een uitbundig aanbod van cursussen waarin je je lijf helemaal kunt leeg lachen, en als je niet oppast ook je portemonnee.

Jezus geneest een doofstomme mens. Die doofstomme staat niet alleen voor een zieke mens, die doofstomme staat ook voor een wereldbeeld, een cultuur. Jezus geneest de doofstomme namelijk in het gebied buiten Israël, in het tienstedengebied waar Joden en niet-joden door elkaar heen wonen. In mijn ogen gaat Jezus met zijn reddend handelen de discussie aan met de cultuur, de wereld om hem heen. En dat zouden de kerken in onze dagen ook eens wat meer moeten durven. De discussie met de omliggende cultuur, hoe mensen in onze dagen geloven en denken. Ik wil u daar vanmorgen in voorgaan met onderstaand voorbeeld:

Uffelte werd in de afgelopen zomer door tientallen, ja zelfs honderden gelukzoekers omgedoopt tot Knuffelte. Theater de Uilenspiegel was het decor voor dit feest. Eenmaal binnen op het terrein wijst een pijl de weg naar een 'trek-je-terug plekje' aan de rand van de moestuin. In de 'magische boomgaard' kun je een wens in een doosje of flesje doen, en in de

appelboom kun je uit vele soorten en maten de sleutel zoeken tot j ou hart. Opzij van het hoofdterrein ligt de *healing circle* (als je het in Engels zegt klinkt het vaak nog verleidelijker). Hier bieden genezers voor de speciale festivalprijs van 15 euro per consult hun specialiteiten aan, zoals aura- en tenenlezen, holistic pulsing en het sjamanistische medicijnwiel. Dan heeft u zo al een idee van alle spirituele lekkernijen en dan hebben we het nog niet eens gehad over de hemeltelefoon in de holle boom.

Het centrale thema die week was 'verbinden'. Ik zag echter vooral mensen die in hun zelfgekozen houding ergens op een grasveld op de kop stonden, in trance door de knieën zakten, met zichzelf dansten. Op zoek naar de verbinding vooral met zichzelf blijkbaar, of je hogere ik... als je daar tenminste volgens je spirituele leraar al aan toe bent. Want je bent er niet zomaar aan toe, het gaat stapje voor stapje, aan de hand van jouw zelfbenoemde therapeut.

Jezus geneest een doofstomme. Een doofstomme hoort niet wat de ander tot hem spreekt, een doofstomme voelt alleen de trilling van zijn eigen stem. Voor veel van de hedendaagse spirituele therapieën is dat voldoende. *Als jij denkt dat je O.K. bent, dan ben je O.K. Zoek de sleutel van je hart en je zult groeien in liefde. Wil je origineel, vrij en creatief leven? Worden wie je bent, doen wat je hart je ingeeft, zonder schaamte en schuldgevoelens? 'Werp de oordelen weg die je zijn opgedrongen in je jeugd, door de kerk of de buitenwereld, en vervang ze door je eigen authentieke verlangens die je inspireren in plaats van frustreren'.*

Accepteer jezelf zoals je bent, besteed meer aandacht aan je talenten en successen dan aan je slechte eigenschappen en je mislukkingen, blijf niet staren op wat er ontbreekt in je leven maar geniet van de dingen die je wel hebt. Stel niet uit wat je moeilijk lijkt maar doe waar je altijd van droomde en vooral: doe het nu. Zo kenmerkt de Filosofe Desanne van Brederoo deze - vandaag de dag - zo populaire levenshouding.

De centrale boodschap is duidelijk: Geluk kun je jezelf leren. En anders laat je je aan de arm nemen door een therapeut die je naar steeds hoger sferen leidt, tot je uiteindelijke bevrijding. Je zou bij al deze zelfverlossing echt weer eens zin krijgen in een boek van Jan Siebelink. De schrijver die zijn hoofdrolspelers juist vanuit hun onmondigheid laat spartelen in de krochten van de ziel. Maar nee, een therapeut die zijn cliënten zodanig op de ziel trapt, dat leidt ook tot niks.

Laten we ons gewoon maar bepalen bij het unieke verhaal van Jezus. Jezus denkt niet in rangen en standen, ieder mens is gelijk aan de ander en net zoveel waard. Jezus is in de wereld gekomen om de echo van God te laten klinken. 'Ik zie op naar de bergen', zo schrijft Psalm 121, een lied van een vertwijfelde zoeker. Ik zie op naar de bergen, van waar zal mijn hulp komen? Dat is niet de vader met zijn dochter, de twee die zo heerlijk lopen te wandelen in de bergen, Nee, de psalm is van een mens die zijn verdriet heeft uitgeschreeuwd, en dat telkens weer keihard uit de bergen terugkrijgt..

En dan opeens ontdekt de psalmist dat er nog een andere stem is. Die stem is niet de echo van je zelfhulpgroepje, of je o zo vriendelijke Sjamaan of Goeroe. Je hulp komt van de Heer, die hemel en aarde heeft gemaakt. Dat is wat Jezus duidelijk maakt aan de Doofstomme.

De doofstomme, de in zichzelf gekeerde, geïsoleerde mens, wordt geroepen door zijn vrienden - dat zijn nog eens echte vrienden - en hij wordt bevrijd door Jezus tot communicatie met God en met de wereld. Jezus geneest hier een geïsoleerd mens, iemand die zich niet wil

of durft te uiten. Jezus geneest de doofstomme met speeksel. Iedere ouder kent dat beeld. Speeksel over de wond is even de aanraking met vader, moeder, even de aandacht voor het gewonde kind, waardoor het de pijn vergeet.

Jezus geneest hier een cultuur waarin mensen geen tijd meer voor elkaar hebben. Een cultuur waar we rondlopen met de koptelefoon van de muzikspeler op ons hoofd. Want iedereen mag toch op zijn eigen manier gelukkig worden? Wat heb jij met je burens van doen?

Jezus wil met zijn speeksel een bron slaan in de woestijn, zoals Jesaja schrijft. Een bron in de dorre vlakte waar de heilsverwachting wordt uitgedrukt in 'doven die de oren geopend zullen worden en stommen die zullen spreken'. De doofstomme, in zichzelf gekeerde mens is niet langer afhankelijk van de echo in zijn eigen ziel (die alleen maar na-aapt wat jij zegt). Nee, hij mag leven op de echo van de Heer.

Die echo is niet altijd de echo van de zelfbevestiging. Wie werkelijk zijn stem laat klinken en zijn oren opent, krijgt van God soms iets anders terug dan dat je had verwacht. Iets als 'bidden', 'in jezelf gekeerd zijn' is niet: roept u maar, en dan komt het als echo terug. Soms kun je in de stilte, in het uitstorten van je hart, van Godswege andere antwoorden terug krijgen.

Zo is de Christelijke gemeente ook geen gezelschap van ja-knikkers. Je bent als gemeente geroepen tot luisteren. Zodanig luisteren dat de ander via jouw houding, jouw blik, jouw gevoel van betrokkenheid een net iets andere echo terugkrijgt dan dat hij dacht uit te spreken.

Onze hulp komt niet van de bergen, maar van God zelf. Hij is het die in wijsheid met zijn Geest ons op onverwachte paden zet. Dat is hoopvol voor degene die nooit meer voor de spiegel durft te staan: 'Jij valt niet samen met hoe jij denkt dat je eruit ziet'. 'Want jij bent in Gods ogen een geliefd kind'.

Jezus geneest de doofstomme van zijn isolement. Omdat hij de mensen, ook de wereld buiten Israël om op elkaar wil betrekken.

Jezus geneest, en de mensen die erbij zijn, zijn er verrukt van. Maar Jezus maant tot zwijgen.

'Doe niet zo druk over datgene wat je doet', zo lijkt ook Jezus hier te willen zeggen. Laat Uffelte toch vooral Uffelte blijven, dan wordt er net zo goed nog wel geknuffeld.

Als je voor jezelf ziet dat je een ander hebt opgebeurd, of dat jezelf bent geraakt dan is dat voldoende. Gehoord worden door iemand, bevrijd worden van je eenzaamheid, of een ander roepen tot het leven dat is een deugd in zichzelf. Geniet daarvan in stilte.

Wees maar gewoon een klankbord en luister wat er onderweg op je af komt. Luister naar mensen, leg een vinger op de wonde en probeer in alles de echo van God te zijn.

Alleen zo worden wij bevrijd van de doofstomheid die zo kenmerkend is voor de egoïstische in zichzelf gekeerde mens.

Niet praten, maar doen wat voor de hand ligt, en de ander, gelijkwaardig aan jezelf, de moed geven om te leven, daar komt het op aan.

Amen.

